

**ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม**  
**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อิทธิพลของดนตรี**  
**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคม**  
**รายวิชา ศิลปะ (สาระดนตรี) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓**

เนื่องจากบุคคลไม่สามารถแยกตนเองออกจากสังคมได้ เพราะโดยธรรมชาตินั้นมนุษย์จะอยู่รวมกันเป็นสังคม ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ร่วมกันล่าสัตว์ ร่วมกันประกอบพิธีกรรมทางความเชื่อ ร่วมเฉลิมฉลองในงานประเพณีของศาสนา เป็นต้น การรวมตัวกันลักษณะนี้ ช่วยให้ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสแสดงตัวตนต่อสังคม และแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ออกมา เพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดกับบุคคลอื่น โดยในทุกกิจกรรมจะมีการบรรเลงดนตรีหรือขับร้อง เพื่อช่วยสื่อสารความเข้าใจระหว่างกันและกันของสมาชิกในสังคม

อนึ่ง ดนตรีคือศิลปะที่บุคคลในสังคมสร้างสรรค์ขึ้นมาใช้ร่วมกัน ในบางครั้งอาจมีผู้เด่นล้ำเข้ามาอีก ซึ่งทุกคนล้วนต้องมีอารมณ์ร่วมกับเสียงดนตรีทั้งสิ้น ดนตรีจึงกลายเป็นวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งของสังคมมนุษย์ และวัฒนธรรมดนตรีของแต่ละสังคมล้วนเป็นเครื่องช่วยบอกลักษณะของขนบธรรมเนียมประเพณี กิจกรรม และชาติพันธุ์ที่กลุ่มในสังคมนั้น ๆ ปฏิบัติจึงอยากนำเสนออิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย ซึ่งเป็นบริบทสังคมที่ใกล้ตัว

ในชีวิตประจำวันในสังคมไทย ผู้คนอยู่กับศิลปะตลอดเวลา ดนตรีมีอิทธิพลสอดแทรกอยู่ในชีวิตประจำวัน เพราะดนตรีเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดจินตนาการของผู้คน จากศิลปินถึงชุมชนให้เกิดความสนุกสนาน ความซาบซึ้งใจ ความตื่นเต้น ความคึกคักอีกเหนือในการดำเนินชีวิต ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่มอิทธิพลในสังคมไทยทั้งสิ้น ดังที่บทเรียนจะได้นำเสนอต่อไปนี้

**๑) ดนตรีช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในสังคมให้มีความรักชาติ เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่ช่วยทำให้ชาติเป็นสังคมที่สงบสุข เช่น เพลงปลุกใจ เพลงชาติไทย (นิติพรรณ สุวาท, ๒๕๖๒ )**

**๒) ดนตรีช่วยสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต สภาพสังคม การดำเนินชีวิตของชุมชนในสมัยต่าง ๆ เช่น เพลงโน้มน้ำมีปลา - โนนามีข้าว ซึ่งบ่งบอกถึงความสุข ความอุดมสมบูรณ์ของชาติไทยในกรุงสุโขทัย เพลงเดินกำรำเคียว ซึ่งบ่งบอกถึงความสนุกสนานของคนประกอบอาชีพทำนา ชาวนาในการประกอบอาชีพ เชื้อแห่งไข่มดแดง การแสดงทางภาคอีสาน ฟ้อนสาวไหม การแสดงทางภาคเหนือ ระเบ้าร้อนแร่ การแสดงทางภาคใต้ เป็นต้น (สุมาลี นิมนานุภาพ, ๒๕๖๑)**



ภาพที่ ๑ เดินกำรำเคียว

ที่มา : <https://guhotstamp.files.wordpress.com>

๓) ดนตรีเป็นเครื่องบรรเลงในพิธีกรรมต่าง ๆ ในสังคมไทย ซึ่งมีพิธีกรรมต่าง ๆ มากมายทั้งที่เป็นงานมงคล งานอวมงคล รวมถึงการประกอบพิธีทางศาสนา ทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์น่าเชื่อถือ สร้างอารมณ์ดี เป็นอย่างดี เช่น เพลงสาธุการ ใช้เวลาจุดธูปเทียนบูชาพระ ผู้ฟังจะรู้สึกถึงความขลัง ความศรัทธา เป็นต้น (สงบศึก ธรรมวิหาร, ๒๕๔๕)



ภาพที่ ๒ พิธีไหว้ครูดนตรีไทย

ที่มา : <https://www.cca.chula.ac.th/protocol/wai-kru/พิธีไหว้ครูดนตรีไทย-ไฟล์๒๕๔๖.html>

นอกจากดนตรีจะแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติแล้ว ดนตรียังทำให้เกิดกระแสหรือค่านิยมต่าง ๆ ในสังคม เช่น ค่านิยมของคนในสังคมเกี่ยวกับกีตาร์อคูเลเล่ เพราะเป็นกีตาร์ที่มีความกะทัดรัด ทำให้วัยรุ่นหันมานิยมเล่นกันจำนวนมาก นอกจากนี้ดนตรียังเป็นสิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ของคนในสังคมได้ด้วย เช่น การเล่นดนตรีร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ทำให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว กลุ่มคนที่ชื่นชอบในดนตรีไทยและต้องการอนุรักษ์ดนตรีไทยมารวมตัวกันก่อตั้งชมรมเพื่อแสดงและเผยแพร่ดนตรีร่วมกัน ทำให้เกิดการรู้จักกัน ร่วมกันทำสิ่งที่ดีให้กับสังคม ซึ่งนอกจากดนตรีจะทำให้รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นแล้ว ดนตรียังเป็นพื้นฐานที่ทำให้สังคมเกิดความสงบสุขอีกด้วย

### แหล่งอ้างอิง

พจนุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์; ๒๕๕๔.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. จิตวิทยาการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๑.

อนรรฆ จรรย์ยานนท์ และฐิตาภรณ์ เต็มเกียรติเจริญ. สื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้แบบปฏิบัติกิจกรรม ดนตรี - นาฏศิลป์ ม.๓ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด. หน้า ๒-๓

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....